

**Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії**

СУЧАСНІ ОЗДОРОВЧО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**Матеріали I Регіональної науково-практичної
конференції молодих учених**

Випуск 10

Луцьк – 2020

С 91

УДК 796 (05)

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 14690-3661Р видане 21.05.2008 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андрійчук О.Я	– доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (голова редакційної колегії)
Сітовський А.М.	– кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент (відповідальний секретар редакційної колегії)
Валецький Ю.М.	– доктор медичних наук, професор
Колесник Г.В.	– доктор медичних наук, професор
Цюпак Т.Є.	– кандидат педагогічних наук, доцент
Якобсон О.О.	– кандидат медичних наук, доцент
Усова О.В.	– кандидат біологічних наук, доцент
Лавринюк В.Є.	– кандидат медичних наук, доцент
Сергеев В.М.	– кандидат медичних наук, доцент
Тучак А.М.	– кандидат педагогічних наук, доцент
Грейда Н.Б.	– кандидат педагогічних наук, доцент
Ульяницька Н.Я.	– кандидат біологічних наук
Гайдучик П.Д.	– кандидат психологічних наук

Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології : матеріали I Регіональної науково-практичної конференції молодих учених / ВНУ ім. Лесі Українки, каф. фіз. терапії та ерготерапії ; редкол.: О. Я. Андрійчук [та ін.]. – Луцьк, 2020. – Вип. 10. – 111 с.

У збірнику вміщено тези доповідей, що висвітлюють сучасні технології оздоровчої та реабілітаційної роботи з різними категоріями населення.

Збірник розрахований на фізичних терапевтів, аспірантів, магістрантів й студентів галузі знань «Охорона здоров'я».

*Видається за рішенням кафедри фізичної терапії та ерготерапії
(протокол № 5 від 28 грудня 2020 року).*

ЗМІСТ

Грейда Наталія, Вуйцик Віталій ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ КІФОЛОРДОТИЧНІЙ ПОСТАВІ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	7
Ульяницька Наталія, Гарбарчук Віталій ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ХВОРИХ ІШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ НА САНАТОРНОМУ ЕТАПІ ВІДНОВНОГО ЛІКУВАННЯ.....	9
Гупік Марія, Усова Оксана ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ГІПОТОНІЇ	11
Зінченко Руслан ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ТА СЕРЦЕВА РЕАБІЛІТАЦІЯ У ПАЦІЄНТІВ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ.....	13
Івашиків Марія, Кондзерська Вероніка ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ХРОНІЧНИХ ОБСТРУКТИВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ЛЕГЕНЬ	17
Капризова Надія АМБУЛАТОРНА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ОСТЕОХОНДРОЗІ ПОПЕРЕКОВОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА	19
Карпук Юлія, Якобсон Олена ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ II СТАДІЇ.....	22
Ульяницька Наталія, Міщук Діана ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ АРТРОСКОПІЇ КОЛІННОГО СУГЛОБА У ВІДНОВНОМУ ПЕРІОДІ	24
Цюпак Тетяна, Німчук Ольга ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ПСИХОМОТОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДАУНА.....	26
Ульяницька Наталія, Ознамець Наталія ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ОСІБ З ТРАВМАТИЧНИМ УШКОДЖЕННЯМ ГОЛОВНОГО МОЗКУ НА ЕТАПІ ВІДНОВНОГО ЛІКУВАННЯ.....	28
Грейда Наталія, Остролуцька Діана ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ НЕЙРОЦИРКУЛЯТОРНІЙ ДИСТОНІЇ У ЖІНОК ЗРІЛОГО ВІКУ	30
Пахнюк Наталія, Грицай Оксана ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ХОДЬБИ В ОСІБ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ	33

Грейда Наталія, Первов Валерій ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ТРАВМАТИЧНИХ УШКОДЖЕННЯХ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ 18-19 РОКІВ.....	35
Приймачук Владислав, Якобсон Олена ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ОСТЕОАРТРОЗІ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБУ	37
Роман Уляна ПРОБЛЕМА ВЕГЕТАТИВНИХ ДИСФУНКЦІЙ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ	39
Трохимчук Олена ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ВІДНОВЛЕННІ ФУНКЦІЇ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ ХВОРИМ, ЩО ПЕРЕНЕСЛИ ІШЕМІЧНИЙ ІНСУЛЬТ У РАННЬОМУ ВІДНОВНОМУ ПЕРІОДІ	41
Троць Олена, Якобсон Олена ПІДХОДИ ДО ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМИ ОБСТРУКТИВНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ЛЕГЕНЬ	43
Усова Оксана, Чех Олена ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ З НЕПОВНОЮ ТРАВМОЮ СПИННОГО МОЗКУ	46
Грейда Наталія, Шеремета Марія КОРЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО СТАНУ ГЛУХИХ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КІНЕЗІОТЕРАПІЇ	48
Грейда Наталія, Юхимук Вадим КОРЕКЦІЯ ПОКАЗНИКІВ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА РУХОВОЇ ФУНКЦІЇ ПРИ ЦЕРЕБРАЛЬНОМУ ПАРАЛІЧІ У ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	50
Чурпій Ігор, Голод Наталія, Янів Олеся, Федорівська Леся, Куравська Юлія, Тудоси Васирина ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ	52
Дутчак Юрій, Томчишена Наталія ОСОБИСТІСНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА	54
Ризак Володимир, Квіквінія Палміра ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ У ЛЮДСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	59
Квасниця Олег, Щеглюк Роман РОЗВИТКОК ВИТРИВАЛОСТІ ЮНИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У БІГУ НА ДОВГІ ДИСТАНЦІЇ	61

Сахарук Любомир КЛІНІКО - ПСИХОПАТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕКУРЕНТНОГО ДЕПРЕСИВНОГО РОЗЛАДУ	66
Камалян Ерік, Гайдучик Петро ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ВЕРТЕБРОГЕННОМУ ОСТЕОХОНДРОЗІ	67
Ніколайчук Андрій, Гайволя Руслан ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ АРТРОЗІ КОЛІННОГО СУГЛОБА	70
Конончук Надія, Тучак Анатолій ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ	72
Бойковська Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ ГІМНАСТИКИ ВАГІТНИМ	74
Димидюк Антон, Тучак Олег ОРГАНІЗАЦІЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ З НАДЛИШКОВОЮ МАСОЮ ТІЛА ТА ОЖИРІННЯМ	76
Ліщина Олена, Мельничук Вікторія ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ПОКАЗНИКИ САМОПОЧУТТЯ, АКТИВНОСТІ ТА НАСТРОЮ НАРКОЗАЛЕЖНИХ ОСІБ	79
Олійник Сергій, Андрійчук Ольга ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ КОРОНАВІРУСНІЙ ХВОРОБІ	81
Пантелєєв Владислав КОРЕКЦІЙНА АНІМАЛОТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ М'ЯЗОВОГО ТОНУСУ	83
Сава Марія-Марта ВЕРБАЛЬНІ ТА ТАКТИЛЬНІ МЕТОДИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НЕДОНОШЕНИХ ДІТЕЙ	85
Андрійчук Богдан РЕАКЦІЯ КАРЦИНОМИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ НА НЕОАД'ЮВАНТНУ ПОЛІХІМІОТЕРАПІЮ	87
Головерса Олена, Грицай Оксана ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ХВОРОБІ ПАРКІНСОНА	89
Лойко Ірина ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ГОСТРОТУ ЗОРУ ДІТЕЙ 9-10 РОКІВ З КОРОТКОЗОРИСТІЮ	91
Сітовський Андрій, Савчук Ігор, Слюсар Аліна, Олійник Яна ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РЕЗЕРВ СЕРЦЯ ТА ФІЗИЧНА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ПІДЛІТКІВ 12-14 РОКІВ РІЗНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП	94

Цюпак Тетяна, Вронський Михайло ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПІДЛІТКІВ ІЗ СКОЛІОЗОМ І-ІІ СТУПЕНЯ.....	96
Грейда Наталія, Ютовець Іван ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ТРАВМАХ ГОМІЛКОВОСТОПНОГО СУГЛОБУ У ФУТБОЛІСТІВ.....	99
Костишин Денис ФІЗИЧНА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ БІОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ	101
Бойчук Вікторія ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧОЇ АЕРОБІКИ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТА РУХОВИЙ РОЗВИТОК ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ.....	104
Воловник Олександр РОЗВИТОК СИЛОВОЇ ВИТРИВАЛОСТІ В АТЛЕТИЧНІЙ ГІМНАСТИЦІ З УРАХУВАННЯМ МОРФОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ.....	106
Гарбарець Олена РЕАКЦІЯ СИСТЕМИ ДИХАННЯ НА СИЛОВІ НАВАНТАЖЕННЯХ У ЮНАКІВ 15-17 РОКІВ	108

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Андрійчук Богдан.....	87	Німчук Ольга.....	26
Андрійчук Ольга.....	81	Ознамець Наталія.....	28
Бойковська Вікторія.....	74	Олійник Сергій.....	81
Бойчук Вікторія	104	Олійник Яна.....	94
Воловник Олександр	106	Остролуцька Діана.....	30
Вронський Михайло.....	96	Пантелєєв Владислав.....	83
Вуйцик Віталій.....	7	Пахнюк Наталія.....	33
Гайволя Руслан.....	70	Первов Валерій.....	35
Гайдучик Петро.....	67	Приймачук Владислав.....	37
Гарбарець Олена	108	Ризак Володимир.....	59
Гарбарчук Віталій.....	9	Роман Уляна.....	39
Головерса Олена.....	89	Сава Марія-Марта.....	85
Голод Наталія.....	52	Савчук Ігор.....	94
Грейда Наталія.....	8, 30, 35, 48, 50, 99	Сахарук Любомир.....	66
Грицай Оксана.....	32, 89	Сітовський Андрій.....	94
Гупік Марія.....	11	Слюсар Аліна.....	94
Димидюк Антон.....	76	Томчишена Наталія.....	54
Дутчак Юрій.....	54	Трохимчук Олена.....	41
Зінченко Руслан.....	13	Троць Олена.....	43
Івашків Марія.....	17	Тудоси Василина.....	52
Камалян Ерік.....	67	Тучак Анатолій.....	72
Капризова Надія.....	19	Тучак Олег.....	77
Карпук Юлія.....	22	Ульяницька Наталія.....	9, 24, 28
Квасниця Олег.....	61	Усова Оксана.....	11, 46
Квіквінія Палміра.....	59	Федорівська Леся.....	52
Кондзерська Вероніка.....	17	Цюпак Тетяна.....	26, 96
Конончук Надія.....	72	Чех Олена.....	46
Куравська Юлія.....	52	Чурпій Ігор.....	52
Костишин Денис.....	101	Шеремета Марія.....	48
Ліщина Олена.....	79	Щеглюк Роман.....	61
Лойко Ірина.....	91	Юхимук Вадим.....	50
Мельничук Вікторія.....	79	Ютовець Іван.....	98
Міщук Діана.....	24	Якобсон Олена.....	22, 37, 43
Ніколайчук Андрій.....	70	Янів Олеся.....	52

2. Заневський І. П. Проба Руф'є як метод діагностики функціонального стану серцево-судинної системи дітей шкільного віку / І. П. Заневський // Спортивна наука України. – 2011. – №3. – С. 71–92.
3. Динаміка адаптаційно-резервних можливостей школярів віком 13-14 років протягом навчального року / Т. Круцевич, А. Нападій, Т. Імас, С. Трачук // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2016. – Вип.1. – С. 182–186.
4. Сітовський А. М. Річна динаміка фізичної працездатності дівчаток 7-их класів в умовах трьох уроків фізичної культури залежно від темпів їх біологічного розвитку / А. М. Сітовський // Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології : зб. наук. пр. – Луцьк, 2005. – № 1. – С. 146–150.
5. Сітовський А. М. Фізична працездатність підлітків в умовах диференційованого фізичного виховання з урахуванням темпів їх біологічного дозрівання / А. М. Сітовський // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац ун-ту ім Лесі Українки / уклад.: А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. – Луцьк, 2009. – № 1 (5). – С. 61– 65.
6. Сітовський А. М. Функціональний стан серцево-судинної системи як критерій диференціації фізичного навантаження для школярів / А. М. Сітовський // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. – Луцьк, 2002. – Т. 2. – С. 34–36.
7. Сітовський А. М. Особливості річної динаміки фізичної працездатності хлопчиків 7-их класів в залежності від темпів їх біологічного розвитку / А. М. Сітовський // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. – Львів, 2005. – Вип. 9, т. 4. – С. 58–62.
8. Сітовський А. М. Диференційована фізична підготовка учнів 7-их класів з урахуванням темпів їх біологічного розвитку / А. М. Сітовський // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. – Львів: НВФ „Українські технології”, 2006. – Вип. 10, т. 1. – С. 113–118.

— — — — —
Цюпак Тетяна, Вронський Михайло

ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПІДЛІТКІВ ІЗ СКОЛІОЗОМ І-ІІ СТУПЕНЯ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Сколіоз характеризується дугоподібним викривленням хребта у фронтальній площині і скручуванням хребців навколо вертикальної осі і вважається найпоширенішим ортопедичним захворюванням опорно-рухового апарату у дітей і підлітків, що має тенденцію до прогресування. На сьогодні 10 – 15% дітей страждають сколіозом різного ступеня важкості. До 14 років хребет нестійкий і легко піддається викривленням, в залежності від ряду

несприятливих чинників, що пояснює розвиток різних викривлень, внаслідок незрілості компенсаторно-приспосувальних механізмів організму, зниження рухової активності та підвищення статичного навантаження для утримання вимушеного положення під час занять [1-2, 4]. Основним і найбільш важливим завданням, з вирішенням якого визначається успіх лікування в цілому, є стабілізація хребта в коригованому положенні [3, 5]. У зв'язку з цим, розробка нової комплексної програми фізичної терапії при сколіозі у підлітків є актуальною проблемою.

Методи дослідження. Аналіз літературних джерел проводився з метою отримання відомостей про етіопатогенез, ризики виникнення, ступені, діагностику, методики лікування та фізичної терапії осіб з порушенням постави у фронтальній площині. Метою аналізу медичних карт було визначення основного діагнозу і супутніх захворювань у досліджуваних школярів. Анкетування проводилося для визначення характеру, інтенсивності, періодичності, локалізації больових відчуттів, стану пацієнтів в цілому, їх відношення до занять фізичними вправами. Спостереження мало на меті вивчення індивідуально-типологічних особливостей підлітків, їх реакцію на фізичне навантаження. З метою дослідження стану хребта використовували візуально-описовий метод, що полягав у огляді пацієнтів збоку, спереду, ззаду та при нахилі вперед. Фізичний розвиток оцінювали за антропометричними показниками: довжина тіла (см), маса тіла (кг), обхват грудної клітки в паузі (ОГК, см), динамометрія правої та лівої кистей рук(кг). Функціональний стан кардіореспіраторної системи оцінювали за показниками ЖЄЛ, проби Штанге, проби Генча, ЧСС, ДАТ, САТ. Визначення силової витривалості м'язів спини та черевного пресу, рухливості хребта в поперековому відділі проводили за руховими тестами: підйом в сід за 30 секунд (разів), утримання ніг над підлогою (с), нахил вперед з положення сидячи (см). Статистичний аналіз проводили за програмою Medstat.

Результати дослідження. У дослідженні взяли участь 10 підлітків 13-14 років із сколіозом I-II ступеня, з них 5 хлопців та 5 дівчат з випуклістю в грудному відділі вправо та 10 практично здорових однолітків, з них 5 хлопців та 5 дівчат. За проведеним анкетуванням визначили найбільш характерні скарги підлітків із сколіозом: на дискомфорт і болі різного характеру та інтенсивності в грудному відділі хребта, в попереку, обмеження рухів у хребті, верхніх кінцівках. Програма фізичної терапії спрямована на поліпшення морфофункціонального стану підлітків 13-14 років із сколіозом I-II ступенів грудного відділу хребта. Взавши до уваги отримані показники констатуючого експерименту, програму фізичної терапії було спрямовано на поліпшення морфофункціонального стану підлітків 13-14 років із сколіозом I-II ступенів грудного відділу хребта, яка включала: ранкову гігієнічну гімнастику, лікувальну гімнастику, лікувальне плавання, ультразвукову терапію, лікувальний масаж. Дослідження фізичного розвитку показало, що хлопці та дівчата із сколіозом перевищують своїх здорових однолітків у зрості, масі тіла, обводі грудної клітки, силі м'язів кисті особливо на стороні випуклості,

виявлено ослаблення м'язів плечового пояса, сила м'язів кисті руки нижча ніж зі сторони ввігнутості. В кінці курсу терапії проведено повторні визначення цих показників: сила м'язів кисті зі сторони ввігнутості у хлопців вірогідно збільшилася з $19,0 \pm 1,5$ кг до $22,4 \pm 0,6$ кг ($p=0,012$), зі сторони випуклості збільшилася з $13,8 \pm 1,9$ кг до $18,6 \pm 1,4$ кг, при $p < 0,001$. У дівчат поліпшення результатів динамометрії правої кисті збільшились з $14,6 \pm 1,6$ кг до $17,0 \pm 1,2$ кг, при $p=0,012$, лівої - показник зі сторони випуклості поліпшився на 2,6 кг і становив $13,2 \pm 1,3$ кг. Після впровадження засобів фізичної терапії, показники функціонального стану кардіореспіраторної системи зазнали змін. ЖЄЛ в групах як хлопців, так і дівчат зазнали поліпшення на 390 мл, і 340 мл відповідно; показники з виконання проб Штанге збільшився на 10,8с, у дівчат на 9с при $p < 0,001$ і Генча поліпшення на 5,6с в обох групах при $p < 0,001$. На кінець дослідження показники серцево-судинної системи в обох групах були у межах норми. Результата гнучкості на кінець дослідження покращились у хлопців на 6,6 см при $p < 0,001$, у дівчат – на 4,4 см краще ніж на початку при $p < 0,001$. На кінець експерименту незначно зросли показники сили м'язів спини у дівчат – на 1,6 разів; показники тесту з утримання ніг над підлогою поліпшились на 5 с при $p < 0,001$. Сила м'язів спини і черевного пресу у хлопців також поліпшились на рівні значущості $p < 0,001$ і становили у підйомі в сід на 5 разів, утримання ніг над підлогою на 8,2 с. По закінченню курсу фізичної терапії відзначається також позитивна динаміка клінічних проявів захворювання.

Висновки. Проведені дослідження показали, що застосування засобів фізичної терапії за показниками морфофункціонального обстеження сприяють їхньому поліпшенню, а значить і виправленню дефектів хребта та закріпленню навички правильного положення тіла.

Список використаних джерел

1. Андрійчук О. Я. Інструментальні дослідження у фізичній терапії осіб з деформаціями опорно-рухового апарату / О. Я. Андрійчук, Т. Є. Цюпак, А. М. Сітовський // Innovative development of science and education. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. – Athens, Greece : ISGT Publishing House, 2020. – P. 92–95.
2. Ермошкина А. Ю. Клинико-антропометрическая характеристика и вегетативная регуляция у лиц юношеского возраста больных сколиозом / А. Ю. Ермошкина, В. В. Фефелова, В. Т. Манчук, Т. В. Казакова. – Красноярск, 2011. – 107 с.
3. Красикова И. С. Сколиоз. Профилактика и лечение / И.С. Красикова. – СПб. : Корона. Век, 2011. – 192 с.
4. Про затвердження Критеріїв оцінки фізичного розвитку дітей шкільного віку .МОЗ України; Наказ, Критерії від 13.09.2013 № 802.
5. Тягур Т.Р. Проблема сколіозу в сучасній ортопедії / Т.Р. Тягур // Слобожанський науково-спортивний вісник.–2014.–№3(41) – С. 106–109.